

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

FÖRTUNNA

TIDSKRIFT FÖR SKÖNLITTERATUR.

EXPEDITION:

Skolgatan N:o 19, Göteborg.

UTGIFVARE OCH FÖRLÄGGARE:

Alb. Olson,
Göteborg.

PRENUMERATIONSPRIS:

för år 4,50, postarv. inber.

Dubbelgångaren

eller

Kapten La Chenaye.

af Ernest Capendu.

(Öfversättning).

Forts. f. f. N:r.

Hvarföre röfvaren af ditt namn och din förmögenhet, hvilken Alda för mig betecknade såsom mäster Eudes egen son, sökte att från La Chenaye afvälta all skuld, må Gud allena veta. Kanske står han i förbund med honom. — Mitt aflägsnande från Paris hindrade mig från vidare efterforskningar. Och hvad skulle jag väl också genom mina på ett så underbart sätt vunna underrettelser hafva förmått inför ett vidskepligt samhälle, annat än att göra mig misstänkt för trolleri?

— Då Guds hand ända intill denna dag har skyddat mig i alla faror — sade Marcus i en ton af den djupaste öfvertygelse — då Han efter sitt allvisa rådslut förde oss tillsammans i denna omätliga öken, så vore det ett brott att betvifva, det Han nu skulle beskydda mig, sedan jag fått målet för ögonen.

— Du har rätt, min son — svarade den äldre, uppmuntrad af hans tillförsigt. — Tåligt bida, troget hoppas, och — då ögonblicket är inne — modigt handla — det är den menskliga vishetens trenne hufvudpunkter. — Så låtom oss då bida, hoppas och handla, enligt hvad Guds skickelse händanefter skall föreskrifva oss.

Han insvepte sig i sin burnus, sträckte ut sig i gräset och tycktes vilja hvilas.

Marcus, som ej vågade störa honom, kände sig emellertid ur stånd att få någon slummer i ögonen. Under feberaktig själsspänning skridande

genom oasen, i alla riktningar, sysselsatte han sig mekaniskt med att underhålla elden, medan hans själ under oafåtligt arbete sökte att blifva herre öfver de mäktiga intryck, han hade erhållit.

Än försänkt i djupa betraktelser öfver det förfutna, hvars bilder allt tydligare framstälde sig för hans själ, än frossande af lycksaliga drömmar om en lysande framtid, kände han sig åter i nästa ögonblick marterad af gnagande tvifvelsmål, om icke alltsammans vore en svagsint gammal mans bedrägliga inbillning, en gycklande drömbild, som uppstått i hjernan hos en grubblare, hvars själ, till följd af öfveranstängande forskning och försvagad af letandet efter obekanta sanningar, skapat sig en verld af under och genom en slump kommit att draga honom med in i kretsen af sina fantasibilder.

— Dock, hvad gör det, om hans berättelse också är en saga? — så slutade ynglingen sina betraktelser. — Hvarför skulle väl jag, den öfvergifne, ensam stående, icke följa den gamle, välvillige mannen, som en besynnerlig slump har fört i min väg? — Guds verld är öfverallt och hvem vet, hvilken lycka jag i för mig obekanta zoner kan gå till mötes? — Hvad eger jag här och hvad har jag att frukta? Min arm är stark och mitt öga är säkert. — Välan, då, jag följer honom!

XXVIII.

Skiljmessan.

Vid den första morgonrodnadens rosenröda sken förstummades alla de hemska lätena af öknens fyrfotade innevånare. Några få ögonblick derefter hvilade en djup tystnad öfver hela naturen, tills småningom en frisk vindfläkt började böja palmer och orangeträdens toppar, och de vaknande

fåglarnas sång firade det stora himlaljusets återkomst. — Äfven hästarna reste sig och ruskade, frysende, sina under sömnen stelnade lemmar.

Den återvaknande naturens majestätiska skådespel hade — hur ofta än Marcus betraktat det — denna gången med en besynnerlig makt hänfört honom och stillat den brännande oron i hans inre.

Då han vände sig om, såg han den resande fransmannen redan uppe och sysselsatt med att sadla sin häst. Marcus följde, tigande, hans exempel, och efter en tarflig frukost svängde båda sig i sadlarna, för att, liksom under en tyst öfverenskommelse, tillsammans taga vägen till Tripolis.

De båda människans stundliga sammanvaro under denna besvärliga resa, som räckte nära en veckas tid, stadgade hos den äldre allt mer och mer den öfvertygelsen, att han verkligen funnit den, han sökte; medan hans unge reskamrat, å sin sida, allt mer och mer måste tillstå för sig sjelf, att hans ledsagare icke endast var i besittning af sitt fulla förstånd, utan äfven i besittning af alldeles ovanliga insigter och djupa kunskaper.

Resultatet af den vidtomfattande undervisning, som Marcus under dessa åtta dagar af honom erhöi, för att derefter reglera sin närmaste framtid och göra sig duglig det föresatta målet, var följande:

Marcus skulle i Tripolis skiljas från sin faderlige vän, för att, medan denne inskeppade sig till Frankrike, passera sundet och begifva sig till Italien. Der skulle han vistas i sjutton månader och sedan resa till Frankrike. Försedd med tillräckliga penningemedel, rekommendationer och instruktioner, skulle han genom resor och ifriga studier förvärfva sig en för sitt stånd passande bildning och äntligen, precis på den 14 Mars 1605, intåga genom Porte-Neuve i Paris, der han skulle uppträda under namn af baron Marcus de Grandair, hvarefter han skulle erhålla vidare upplysningar.

Dessutom hade indianen gifvit honom en liten bok, hvilken i väl värdade handskrifna anteckningar innehöll en fullständig krönika om hans familj, förutom en hel hop underrättelser, som dermed egde sammanhang och som för honom och hans framtid kunde vara högst nyttiga, ja nödvändiga.

Med punktlig lydnad hade Marcus, sedan han skildes från sin vän, följt dennes anvisningar och föreskrifter. En outtröttlig flit, lyckliga naturanlag och en aldrig mättad drift till framåtsträfvande, hade under de honom förlånade sjutton månaderna af honom gjort icke blott en fullkomlig riddersman till det yttre, utan äfven förhjelpt honom till en för den tiden temligt omfattande bildning. Och då han aldrig plögade sluta någon dag, utan att tillegna sig något ur det honom så dyrbara manuskriptet, så fanns det nu mera knappt den ringaste omständighet ur huset Bernacs familjehistoria, hvarom han ju icke egde den fullkomligaste kännedom.

Af indianen hade han, under hela sin lärotid, icke funnit ringaste spår eller erhållit minsta underrättelse; med den lifligaste otålighet motsåg

han derföre den dag, som skulle föra honom till Paris, hvarest — det kände han inom sig — hans ödes utveckling väntade honom.

Ändtligen slog då den efterlängtade timman. Vi voro med om den unge mannens intåg genom Porte-Neuve; vi sågo honom formera sina första bekantskaper och aflägga sina första vapenprof; vi gäfvos akt på det intryck, som Girauds och bernhardinermunkens åsyn gjorde på honom, och vi följde honom till det anspråklösa herberget hos fru Perrine, der vi nu återfinna honom klockan åtta på aftonen, försänkt i ett djupt begrundande.

Den unge mannen hade ännu en stund öfvertänkt den förflutna dagen med alla dess olika händelser, och funnit, att han hade all orsak att vara fullt tillfreds med sin första debut i hufvudstaden. Öfvertygelsen om, att hans faderlige vän i dag hade varit honom nära, fastän gömd under munkens kåpa, uppmuntrade honom, och utsigten till att ännu samma afton få lära känna den person, med hvilken hans öde redan i hans spädaste barndom hade bragt honom i så nära beröring, uppfylde honom med den otåliligaste längtan. Han erinrade sig, att den stund var nära, då La Guiche och d'Herbaut väntade honom, för att föra honom till den spanska ambassadörens bal, och han började derföre med glad skyndsamhet sin toilett.

Just i samma timma rustade man sig äfven inom Chatellet till den ifrågavarande festen, churu med helt olika känslor. Med en tung sorg på hjertat beredde sig prefekten att införa sin fru och dotter i det lysande sällskapet, medan Diana under en obeskriflig ångest och tröstlöshet lät smycka sig till balen, tagande all sin sjelfbeherskning till hjälp, för att inför sina tjenarinnor dölja sin själs upprörda tillstånd. — Och äfven under samma timma tilldrog sig, ej långt ifrån baron de Grandairs kvarter, ett uppträde, för hvilket den unge mannen, hade han blott egt den ringaste aning derom, gerna skulle hafva slagit balen ur hägen, med alla dess nöjen och de många nya bekantskaper, han der väntade sig.

XXIX.

Huset på gamla Badaregatan.

Den spanska ambassadörens hotell, der den så mycket omtalade balen skulle ega rum, låg på venstra stranden af Seinen, hvaremot vi nu föra våra läsare till en af dessa trånga, mörka gator på den högra flodstranden, hvaraf Paris då för tiden egde en sådan mängd, och det icke just till uteslutande boningsplats för de lägre folkklasserna.

Den gamla Badaregatan (rue des vielles étuves), såsom hon ännu i dag heter, innehöll fordom, trots sina höga, smala, långt framlutande gafvelhus, mer än ett adligt hotell.

Den utmynnade några steg från detta bizarra torn, mot hvilket stödde sig den gamla byggning, som modren till de sista Valois, den så sorgligt ryktbara Catarina de Medicis, låtit uppföra.

Drottningen älskade, såsom hvaren vet, med passion de hemliga vetenskaperna och hade låtit uppföra detta torn, för att från dess spets tillsammans med sin landsman Ruggieri studera stjernornas lopp, till hvilka hon hyste en blind tro.

Badaregatan, som utgjorde en förlängning af gatan l'Arbre-See, var då den ginaste vägen från hotell Soissons till Louvren.

Fastän smal, smutsig, krokig och kantad med höga, spetsiga hus, betraktades den likväl såsom en af de mest aristokratiska gator i staden, och många af dess nuvarande hus ha fordom bebotts af det sjuttonde seklets höga herrar.

Ungefär på midten af gatan, till höger, låg 1605 ett litet hotell af ett bizarrt och, så att säga, sorgligt yttre.

Detta hotell, med en smal och låg port i bottenvåningen, hade två våningar i höjd med två fönster i vardera, öfver hvilket det spetsiga taket stolt höjde sig.

Genom porten kunde man se en liten mörk gård, som förenade ofvannämnda byggnad med ett corps-de-logis, som låg bakom, och därför måste stödja sig mot ruinerna till det Augustinerkloster, hvarom vi talat i slutet till första delen af detta arbete.

Detta inne på gården belägna huset, som var alldeles otillgängligt för grannarna rundt omkring, hade dock, sedan lång tid tillbaka, i icke ringa grad väckt deras nyfikenhet.

Så långt man kunde minnas, hade det lilla huset åt gatan varit bebott af en mycket gammal, ja, lastgammal gubbe, som kallades mästern Eudes och som vid detta laget måste närma sig sina hundra år. Han var ovanligt lärd och gäldde för att stå i hemligt förbund med den onde.

Under hela dagens förlopp tycktes dock ingenting rättfärdiga denna hemska misstänka; ty då hvilade en djup tystnad öfver det gamla huset, hvars port öppnades endast på bestämda tider och då blott för att ut- eller insläppa den gamla inneväranens likaledes gamla piga, som gick ut och in i och för inköp af lifsmedel etc. Men under vissa nätter deremot, och förnämligast på andra lördagen i hvarje månad, blefvo alla inneväranne i de rundt omkring belägna husen ända intill rysning skrämde af ett förfärligt larm och ett bländande eldsken, spelande i alla regnbågens färger, som höjde sig från den stängda gården vida upp i den stilla nattluften.

Polisen, som efter flera upprepade angifvelser om det nattliga tumultet, gång efter annan infunnit sig der, hade, så snart den begärde inträde, blifvit af den gamla pigan vördnadsfullt insläppt och omkringförd. Den hade dock aldrig funnit annat än den djupaste tystnad och dito mörker i den halft förfallna byggnaden åt gatan, en af åren krökt, bräcklig gubbe, som ödmjukt helsande, reste sig från sina böcker och manuskript, samt på

nedra botten af den stora byggnaden åt gården, der det såg, om möjligt, ännu bofälligare ut, en på halm liggande gammal mulåsna, som fodrades här för herrns räkning, i fall han någon gång skulle få det infallet att rida ut och hemta frisk luft, hvilket dock aldrig hände.

Efter flera sådana fullkomligt fruktlösa husvisitationer blef den gamla boningen, med alla sina oförklarliga hemligheter, skonad från något vidare besök af polisen, och grannarne åtnöjde sig, under de sista tio åren, med att skriva det förunderliga bullret och det hemska eldskenet på räkningen af en flock onda andar, som till sin tummelplats hade utvalt detta ställe.

Emellertid funnos der dock tungor, som visste att berätta en hel hop saker, ja, en hel legend, om mästern Eudes och hans görande och låtande. Enligt denna berättelse hade den höglärde i sina yngre år varit kunglig prokurator och först sedan han tagit afsked från denna sin befattning kommit till Paris. En son till honom, som varit i hertigens af Mercoeur tjänst, hade för tio år sedan spårlöst försvunnit och gubben, hemsökt af en tärande hjertesorg, hade hängifvit sig åt svartkonsten.

Enligt andras utsago hade mästern Eudes, till följd af sin beröring med mensklighetens arffinde, blifvit omätligt rik, eller kommit under fund med konsten att göra guld. Han hade haft icke en, utan tre söner, dem han sålt, en efter annan, åt djefvulen, för att sålunda för hvarje af dem tillhandla sig tio års längre lifstid. Efter det tredje årtiondets förlopp hade ock hans egen själ hemfallit åt den onde, så vida han ville göra anspråk på ännu tio års lifstid.

På den andra lördagen i hvarje månad, så berättades vidare, lät mästern Eudes sig af den gamla pigan iklädas en dyrbar drägt, slukade innehållet af en liten flaska, under frammumlandet af en mängd besvärjelser och trollformler, och reste sig plötsligen sextio år förnygrad, i den raska mannaålderns kraft och skönhet, för att innesluta sig i huset in på gården med en gätlik påhelsare som kom en gång i månaden, vid en och samma timma, inridande genom den yttre porten på en med ett blodigt, gapande sår på venstra sidan behäftad mulåsna, och som efter en timmas förlopp åter aflägsnade sig, ingen visste hvarthän. — Denne gätlike var naturligtvis ingen annan än djefvulen, som gaf sin läraktige discipel en timmas lektion i den svarta magien.

Vi hafva nu så der temligen lärt känna lokalen och uppsöka mästern Eudes sjelf i hans enslighet, just på en af hans kritiska dagar, eller andra lördagen i Mars månad 1605.

Klockan hade just nyss slagit åtta; aftonklockan kallade de goda borgarne i Paris, att de gjorde bäst i att ej längre våga sig ut på gatorna, hvarest de på kärleksäfventyr utgående ungdomsherrarne af adelsklassen och — å andra sidan — tjufvar och rånare, just nu hade fritt spelrum.

Mästern Eudes satt i sin en trappa upp åt gatan belägna sängkammare, i en stor och djup län-

stol, framför ett med böcker och skrifter öfverlastadt bord. En liten lampa upplyste endast ofullkomligt det stora rummet, medan dess fulla sken dock föll på den i en brun munkkåpa klädd gubbens kala, elfenbenshvita hjessa.

Mäster Eudes kunde emellertid kallas en vacker gubbe, som man skulle velat gifva högst sextio år, och det i trots af den allmänt gängse folktron, som gaf honom hundrade. — En krans af långa grå lockar omgaf hans tinningar; ett likaledes grått, långt, ovärdadt skägg hängde ända ned på hans bröst och tjocka ögonbryn skuggade de grå, blixtrande ögonen. Den långa, böjda näsan och den starkt framträdande spetsiga hakan gjorde ansigtets ovanliga magerhet, som öfverensstämde med den öfriga gestaltens, ännu mer i ögonen fallande.

Mäster Eudes måste hafva varit af mer än medelmåttig storlek, ty öfverdelen af hans kropp räckte, fastän han satt lutad, öfver länstolskarmen.

Med hufvudet stödt mot händerna satt gubben så orörlig, att man, förutan den torra hostan, som då och då skakade hans kropp, skulle kunnat anse honom för ett lik.

Men då klockan slog åtta tycktes ett plötsligt lif uppvakna hos den orörlige. Han lyfte upp hufvudet, de stela ögonen började kasta oroliga blickar och med en feberaktig brådska slog han om bladen i den framför honom liggande öppna boken.

— Ändtligen! ändtligen! — mumlade han. — Snart måste han komma. Han skall hjälpa mig att uppdaga hemligheten ... jag skall förstå att tvinga honom dertill. — Ja, det måste finnas ett magnetiskt fluidum i lefvande kroppar ... det måste vara det, som förenar själ och kropp ... det måste, då det utströmmar från själen, kunna öfvergå i andra kroppar, andra själar. — O, jag skall upptäcka det! ... Han måste hjälpa mig. — Nu, då han har kommit tillbaka, vill jag se honom alla dagar — hvarenda natt skall han arbeta med mig ... Jag vill det. — Ännu en timma! — O, hur lång skall ej den timman blifva för mig!

Åter försjönk han i ett djupt begrundande, men gick dock derunder med långa steg fram och åter i rummet. Då han slutligen stannade midt framför det gammalmodiga vägguret slog detta straxt derefter nio.

— Snart måste han vara här! — hviskade hans bafvande läppar. — Så får jag då, efter tre långa år, åter börja mitt arbete. — Måne han under tiden har upptäckt hemligheten? — O, att den först vore min! — Jag vill snart bli ensam egare deraf. — Tänk om han icke kommer! — Dock, hans bref antyder timman och han har ännu aldrig svikit sitt ord.

Med flygande hand slog gubben igen sina böcker, sköt papperen ned i en låda på skrifbordet, hvilken han läste igen, och släckte slutligen lampau, så att hela rummet var insvept i det djupaste mörker.

Nu gick han till fönstret, öppnade det, sträckte, i det han rätade ut sig, högra armen uppåt och ropade med stark röst:

— Jag väntar!

Under några sekunder dröjde han orörlig i denna ställning, med blicken skarpt fastad på norra ändan af den korta gata han bebödde, der slottet Soisson och tornet reste sig, samma torn, som drottning Catharina af Medicis hade låtit bygga åt sin astrolog Ruggieri.

Då sprakade plötsligt, öfver hotellets tak, just på den punkten der tornet reste sig, en hel kärve af eldgnistor, hvilka dock släcktes lika hastigt, som de blänkt fram.

— Godt, han skall komma! — mumlade mäster Eudes, i det han stängde fönstret och omsorgsfullt tilltäckte det med ett förhänge, hvarefter han vände sig till den sidan af rummet, som var midt emot ingångsdörren. Här stannade han, framtog ur sin ficka en liten nyckel och öppnade med säker hand, oaktadt mörkret, dörren till ett stort skåp, derutur han framtog en liten flaska. Sedan gick han till arbetsbordet, tog derifrån en liten stålpinne och slog dermed halsen af den lilla glasflaskan, som han höll i venstra handen. Ögonblickligen tände sig dess innehåll, vid beröringen med den yttre luften, och flammade, i en orulik låga, ända upp emot taket, med ett guldgult sken kretsande kring de med snideri prydda bjelkarna, tills den ändtligen försvann i den mellersta rosetten, som om en osynlig öppning i taket hade uppslukat den eller låtit den slippa igenom.

Under tiden hade gubben, med ton och hållning af den djupaste andakt, mumlat besvärjelser på ett obegripligt språk. — Grannarna måtte just icke haft så alldeles orätt i, att mäster Eudes hängaf sig åt hemliga vetenskaper.

Då, efter den underliga flammans utslocknande, ett djupt mörker åter herrskade i rummet, kastade mäster Eudes ifrån sig skärfvorna af den söndriga flaskan, och med ett högljudt utrop af: — Satan vill det! ... Hitupp till mig, i nattens andar! — Störtade han ut genom dörren, för att med beundransvärd vighet och säkerhet begifva sig genom oräkneliga gångar, korridorer och trappor, öfver gården till den stora byggnaden.

Denna byggnad, som nu låg der så dyster, hemlighetsfull och tyst inför honom, hade på nedra botten endast en bred port, liknande den till en lada, i medelpunkten trenne fönster af motsvarande dimensioner, samt helt tätt under taket en mycket stor, oval glugg. Den omständigheten, att alla dessa öppningar mynnade endast åt gården till, och att i det inre af byggnaden ingen kommunikation med de tillstötande boningshusen stod att upptäcka, hade mäster Eudes otvifvelaktigt att tacka för det att polisen så länge lemnat honom i ro, eburu grannarnas besvär öfver hans hemiska nattliga grasserande ingalunda hade aftagit.

Efter en forskande blick rundt omkring sig skred mäster Eudes fram till gårdshusets ingångsport, som lätt gaf vika för en tryckning af hans

hand, stängde den efter sig med en tung regel och begaf sig med säkra steg till det lideraktiga rummets venstra hörn.

— Ljus! — ropade han med befallande röst; och utan att någon röst hade svarat honom spred sig ögonblickligen i rummet ett rödaktigt sken, hvares utgångspunkt ej stod att upptäcka, men hvares intensiva strålar dock spredo sig genom fönstren utöfver gården, medan det lemnade ingen enda punkt i det inre obelyst.

Detta inre var en slags förstuga, mycket hög och stor, hvares golf var belagdt med stora marmorstenar, men som dock skyldes med ett högt lager af damm. De svarta, öfverallt spruckna väggarna syntes knappt kunna bära taket, och ingenstädes kunde man på dem upptäcka ett spår till någon dörr.

Med stälpinnen, som han ännu höll i handen, beskref mäster Eudes en hop underliga cirklar, dels i luften, dels på väggen, der hans vidrörande qvarlemnade ett fosforartadt sken. På de på latin utropade besvärjelserna, som förenades med denna manipulation, svarade ändtligen en karlröst, som tycktes komma från väggen, alldeles på samma sätt, hvarefter mäster Eudes bröt sönder sin stälpinne och kastade styckena mot väggen.

Ogonblickligen syntes den del deraf, som blifvit träffad, dock utan att det ringaste buller förspordes, sjunka tillsammans och visa en öppning af ungefär sex fots höjd, som förde direkte till en trappa och vidare till ett högt och hvälfdt galleri.

Alla dessa platser belystes af samma röda sken, hvilket från en vid yttersta ändan af galleriet befintlig smedja frambröt med sådan kraft, att de hvälfta stenuvarne syntes nästan hvitglöd-gade och en förfärlig hetta derifrån utströmmade, ehuru stötvis, alldeles som genom kraften af en rasande stormvind.

Mäster Eudes gick långsamt uppför trappan och efter honom tillslöts väggen åter, alldeles ljudlöst, qvarlemnande icke det ringaste spår af öppningen.

Passerande tvenne sidogallerier, som sträckte sig, det ena på högra, det andra på venstra sidan, skred gubben direkte in i ett höghvälfdt gemak, i hvares medelpunkt den rödglödande smedjan stod, i förbindelse med en väldig blåsbälg. Fysikaliska och kemiska apparater af alla slag tydde på ett för den ståndpunkt, hvarpå vetenskaperna då voro, ganska utmärkt och välförsett laboratorium, i hvares midt en reslig och högväxt man sysslade, klädd i en tunica af asbestväfnad och en mask af samma ämne, till ansigtets skydd mot de giftiga gaserna. Ögonhålen på denna mask voro försedda med blåa glas, hvilka bevarade ögonen för glödens inverkan, medan tvenne hornartade, bakåtböjda cylindrar förde nödig luft till andhemtningsorganerna.

— Visheten vare med dig, Mercurius! — yttrade mäster Eudes till den flitige kemikern.

— Amen, fader! — svarade denne.

— Jag har dröjt något länge.

— Det är sannt, fader; jag trodde icke, att ni skulle dröja så länge.

— Hvarför det?

— Emedan jag trodde, att ni dock en gång skulle utelemna de der löjliga ceremonierna, hvare ni, underligt nog, ännu finner ett sådant behag.

Mäster Eudes rätade ut sig till hela sin längd.

— Hvad är det, du kallar underliga ceremonier? — frågade han strängt.

— Nå, min Gud! edra trollkretsar, edra besvärjelser, hvarpå ni tvingar mig att svara. Ni vet sjelf bäst, hur onödigt detta är och att ni helt enkelt endast behöfver trycka på fjedern.

— Du tror på ingenting, — yttrade gubben med rynkad panna.

— Jag tror på vetenskapen, min far.

— Således icke på satan heller?

— Nej, — svarade Mercurius bestämdt. —

Jag skulle önska, att satan kom hit en gång, — fortfor han skrattande, i det han med kraftfull hand tog och svängde en ofantlig tång. — Jag skulle hog hålla honom fast, jag, och i min ugn, hvaremot hans helvete säkert är allenast en halmeld, skulle jag steka honom så länge tills han för mig uppenbarade hvarför projektionspulvret gifver metallerna endast utseende af guld, men icke dess verkliga egenskaper.

— Icke heller på elementar-andarna tror du?

— Min far, jag tror på allt, hvad som kan sammansättas och sönderdelas. Gif mig hit en elementar-ande i min smältdegel och jag skall, efter analysen på håret säga er, huru han är beskaffad.

— Den der skall aldrig förstå mig, — mumlade mäster Eudes med nedsäukt hufvud, — åt honom är icke lämpligt att anförtro min hemlighet. — Du anklagar mig för löjliga formaliteter, — fortfor han högt, i det han rätade upp sig; — du gör orätt deruti och du borde förstå mig bättre. Jag har lärt dig att känna människorna, att hata dem, att förakta dem, att leka med deras absurda lagar, att genom andlig öfverlägsenhet böja dem under din vilja. Du borde veta, att ingen försigtighet är öfverflödig, då den tjenar till att dölja oss för indiskreta blickar. En oförutsedd händelse kan gifva vår hemlighet till pris åt mängden. För sådana tillfalligheter måste de förmenta öfvernaturliga skrankorna skydda oss, så att ingen må våga öfverskrida dem.

Mercurius böjde hufvudet bifallande.

— Hvad gör du der? — frågade gubben, i det han närmade sig ugnen. — Guld! — Har du funnit de vises sten, det äkta guldmakarpulvret?

— Nej, det har jag tyvärr icke, min far, — svarade den unge mannen. — Jag har under de trenne sista dagarne åter experimenterat fem gånger, men alltid utan framgång. Se der! ... se sjelf!

Han räckte fadren en liten metalltacka af gulaktig färg, som gubben med föraktfull min vägde i handen och sedan släppte ned på stengolvet, der den sprang sönder i tusen bitar.

— Det der projektionspulvret duger icke — sade mästern Eudes missnöjd. — Har du icke fått lära mer under de femton år, som jag har låtit dig arbeta här hos mig?

— Min far! — stammade Mercurius.

— Inga ursäkter! Gif hit en smältdegel!

Sonen lydde utan att svara.

Mästern Eudes befalde honom att stegra smältugnens hetta ännu högre; han lät smälta en kvantitet bly och framtog en liten metall-ask ur fickan på sin vida rock, ur hvilken ask han lät några korn af ett slags mörkt pulver falla i degeln, som han genast öfverhöljde. Efter tio minuters förlopp tog han med en lång tång smältdegeln ur elden och lät den brakande falla mot stengolfvet, så att den brast i bitar. Men den lilla metallstängen, som hade bildat sig deruti, förblef alldelvis hel. Sedan den blifvit aftvädd i kallt vatten räckte han den åt sin son och sade:

— Undersök nu!

Mercurius framtog ur en bordslåda en äkta guldstång, jämförde den noga med smältugnens produkt och fann ej ringaste skillnad, hvarken i färg, tyngd eller seghet.

— Guld! äkta guld! — jublade den unge mannen förvånad. — Ni besitter hemligheten af det verkliga projektionspulvret ... Och ni vill meddela mig den!

— Ja; dock är du ännu icke vid slutet af din pröfning. Gif mig hit proberstenen.

— Det är icke något guld! — ropade Mercurius i en sorgsen ton, efter att hafva gjordt fadren till viljes.

— Du är en narr, — skrattade den gamle. — Om vårt fabrikat har samma utseende och samma vikt, som äkta guld, om de af dig präglade guldmynnen äro allestädes gångbara, hvad bekymrar det dig då, om du har det äkta projektionspulvret eller icke? Hvem har väl alltid proberstenen i handen?

— Ni har rätt, — sade Mercurius, öfvertygad af den faderliga logiken. — Hvad gör det väl, om massan ej är ren eller äkta, endast människorna låta bedraga sig deraf?

— Rätt, min son! — ropade mästern Eudes med sitt elaka leende. — Att kunna bedraga människorna, det är den nyttigast af alla våra vetenskaper. Jag är nöjd med dig. Din expediton i går till hotellet Mercoeur visar, att du är mitt äkta kött och blod. Ha! hur godt måtte det icke hafva gjort dig, att såsom herrskare husera i den der öfvermodige junkerns hus. Jag känner det der af erfarenhet ... har under en lång tid sjelf njutit deraf. — Men nu är jag endast en god far ... jag lefver åter upp i mina barn. — Hur högt skattar du bytet?

— Omkring tusen daler i guld, tänker jag.

— Pah! ... en uselhet! — ropade gubben föraktligt. — De der lothringarne hafva blifvit temligen hankiga. — Är delningen redan gjord?

— Ja, min far, och vår andel skickades redan i morse under säker eskort på väg till hälorna, hvilkas hemlighet Renaud allena känner, men dit

vi alla tre, nästa natt, strax efter balen, ämna begifva oss — förstås: vi bryta upp då; när vi anlända till stället, vet jag icke.

Gubbens ögon hvilade på sonen med ett besynnerligt uttryck af blandad vrede och afund.

— Ni ären lyckliga skalmar — mumlade han.

— Jag borde afundas er ... Hvad har jag icke gjort för er! — Efter att under hela min lefnad hafva kämpat emot samhället, utrustade jag hvar och en af er med det djupa vetandets vapen, för att tillförsäkra er herraväldet öfver hopen. Jag utplånade ur edra hjertan alla de pjunkiga känslor, som ålägga menniskan endast nöd och försakelse; jag banade vägen åt er till denna världens alla njutningar. Ni ären unga ... ni kunnen njuta. — Hvad har väl jag, vid min ålder? — Dock — tillade han med stolthet — ännu beherrskar jag er och skall alltid beherrska er.

— Ah ja, fader — sade Mercurius något otåligt.

— Och vetenskapernas seger återstår för mig — fortfor gubben, utan att akta på det respektlösa svaret. — Hvem kan väl veta, hur långt den ännu kan föra mig, hvem vet, om icke de vises sten kan vara en dårskap emot denna uppfinning?

— Hör! — fortfor han, vändande sig till sonen — han kommer. Du skall vänta honom, Mercurius, och sedan säga mig till, samt vidare vid minsta tecken af mig hålla dig färdig. Han skall komma, det vet jag; men om han åter kommer att lemna detta hus — tillade han under en hemsk blinkning med ögonen — det är en annan fråga.

— Ja, det är bra, min far — svarade Mercurius i likgiltig ton.

Mästern Eudes lemnade honom, för att öppna den massiva dörren, som förde till högra galleriet.

XXX.

Kungstigern.

Det rum, som gubben nu beträdde, och som om dagarna erhöi sin belysning uppifrån, men som nu var upplyst af fyra vid väggen fästade facklor, liknade mera ett menagerilider, än en menskelig bostad; ty den egendomliga, vidriga lukten, som utdunstningen af vilda djur åstadkommer, uppfylde det belt och hållet, och i stora, höga, med galler försedda burar, placerade rundt omkring de fyra väggarna, upptäcktes, bland högar af gnagda ben, orsaken till denna svåra lukt.

Burarna voro dock för tillfället tomma, så när som en enda, uti hvilken en präktig, jättestor kungstiger, sträckte sina väldiga lemmar och skakade den svart- och gniffäckiga fallen, i det han lät höra ett doft rytande.

Utän ringaste fruktan trädde mästern Eudes helt nära burens, tryckte ansigtet tätt intill gallerret och fixerade med en klar, befallande blick

ur sina grå ögon djuret, som helt skyggt drog sig tillbaka.

— Ännu alltid lika vild och obändig, Bacchus? — frågade mästern Eudes leende. — Jag ser väl, att jag själf måste åtaga mig din uppfostran.

Och allt stadigare, allt mera genomträngande höll han den förtrollande blicken fäst på rofdjuret, som sakta gnällande tillslöt sina grönaktiga ögon.

I detta ögonblick inträdde från det midt emot belägna rummet en man, hvars gestalt, växt och hållning starkt påminde om Mercurius, blott med den skillnaden, att i stället för asbestmasken med de besynnerliga ventilationshornen en svart sammetsmask dolde större delen af *detta* ansigte.

Den inträdande hade lemnat dörren öppen efter sig och omedelbart efter honom intrusade ett ofantligt lejon och en japanesisk panther i rummet. Båda två syntes vara vana vid den största förtroelighet, såväl sins emellan som mot de närvarande personerna; ty efter att med väldiga språng hafva försökt sig i en lustig kämpalek, störtade de emot mästern Eudes. Lejonet sträckte ut sig framför sin herre, slickande hans fötter med sin sträfvunga tunga, medan panthern lekande kastade sig på ryggen.

— God afton El Kebir! God afton Schabbah! — sade mästern Eudes, lutande sig ned och strykande med sin magra hand på lejonets mahn och panthers fall.

Knappt hade dock burens innevärdare varseblifvit de nya kamraterna, förrän hans förfärliga rytande väckte deras uppmärksamhet och stegrade äfven deras raseri till den grad, att utan herskarens mellankomst en blodig strid skulle hafva uppstått mellan öknens konungar. Men han med den svarta sammetsmasken behöfde endast lyfta ett af metalltråd flatadt gissel, som han hade i handen, och dermed, under en stadig och befallande blick, peka åt dörren, förrän både lejonet och panthern med sänkt hufvud skyndade ut ur rummet, hvars dörr deras herre tillslöt efter dem.

Tigern bet, under ett vanmäktigt raseri öfver att hans fiender försvunno, i jerngallret och utstötte de förfärligaste, märg och ben skakande toner.

— Tigern är ännu icke tam, Humbert — sade mästern Eudes.

— Nej, fader — svarade den tilltalade. — Jag har öfvergifvit försöket och är öfvertygad, att ingen menniska på jorden skulle kunna gå i land dermed.

— Såå ... menar du det? — sade gubben med ett ironiskt leende. — Således skulle icke du våga dig in i buren till honom?

— Det vore ett vansinne, min far. Den, som företoge sig ett sådant dumdrigt vägstycke, skulle inom fem minuter vara sliten i stycken.

— Det är således din åsigt. — Öppna buren!

Humbert trädde bestört tillbaka; men den gamle lärde upprepade sin befallning och den andre lydte skakande på hufvudet.

Utan att det ringaste bry sig om det i högsta grad uppretade vilddjurets beteende, inträdde mästern Eudes i buren och några få minuters stadigt och oafvänt betraktande gjorde på tigern en sådan underbar verkan, att gubben kunde få gripa honom i nackskinnet, släpa honom till midten af buren, sätta sig på hans rygg, lyfta upp djurets hufvud och rycka upp hans käftar med de fasaväckande tänderna, utan att tigern vågade göra det aldrringaste motstånd.

— Han har ännu icke fått alla tänderna — yttrade mästern Eudes långsamt, medan Humbert liksom förstenad betraktade detta våghalsiga företag.

— Det är just det, som gör dig så ursinnig, min stackars Bacchus, — fortfor gubben vänd till tigern. — Men, vänta bara! ... Inom en månad skall jag göra dig så tam och inställsam som den trognaste hund.

Han steg nu upp, och tigern, befriad från det underkufvande inflytandet af hans blick, ville plötsligen, under ett återfall af sin fordn vildhet, resa sig och rusa på honom.

— Stilla, odjur! — ropade mästern Eudes förtörnad, och tilldelade rebellen ett slag med jernspöet på bogen. Tjutande af smärta kröp djuret tillbaka i sin vrå och med majestätiskt lugn lemnade gubben buren.

— Min far ... Min herrskare! — ropade den unge mannen beundrande, i det han kastade sig på knä. — För er är ingenting omöjligt. Jag bugar mig för er.

— Från denna stund — vidtog mästern lugnt — kan du utan fruktan inträda i buren och snart nog skall du kunna släppa ut tigern. Men låt mig nu se dina arbeten.

De inträdde i det angränsande rummet, rikt försedt med alla de hjälpmedel, som det tidehvarvet erbjöd, i fråga om en mekanisk verkstad, hvartill det var helt och hållet inrättadt.

På ett stort bord i midten af rummet, hvarunder El Kebir och Schabbah helt lugnt hade lagt sig till hvila, bredvid en stor grå björn låg en sammanrullad orm med platt hufvud och glänsande fjäll. Bredvid ormen stod en hund upprätt och åtskilliga stora insekter släpade långsamt sina runda kroppar öfver bordskifvan.

Vid de båda människans inträde blinkade de sofvande vilddjuren. En ofantlig landtsköldpadda, som låg bredvid dem, rörde sig icke; men från den ena vrån framkom en apa och sprang med ett lustigt skutt upp på bordet, derifrån hon dock i nästa ögonblick, förfärad af ormens anblick, med ett klagande tjut tog till flykten.

— Bra, min son, mycket bra! — sade mästern Eudes. — Detta din apas beteende är den bästa komplimangen åt din konstfärdighet.

Humbert gick till bordet och tryckte med fingret på ormens stjert. I samma ögonblick rullade den ohyggliga reptilen ut sina ringar, i det han satte upp sitt vederstyggliga hufvud, vaggade det några gånger af och an och syntes laga sig till att rusa framåt. Han kröp en liten bit fram

på bordet, rullade sig derefter åter tillsammans och upprepade sedan samma manöver.

— Mycket bra och naturtroget! — yttrade mästern Eudes.

Utan att svara satte Humbert ned hunden på golvet, tryckte på en fjeder och lät automaten med beundransvärd natursanning springa omkring.

— Rörelserna äro ännu icke nog lediga — yttrade fadren. — Än ditt lejon?

— Det är icke färdigt ännu.

— Du kommer väl ihåg, att det måste ryta?

Humbert bejakade det och visade sedan insekternas rörelser, hvilka likaledes voro arbetade med en underbar konst.

— Blott ett fattas dina skapelser och det är lif! — sade mästern Eudes med en brinnande blick. — Men, snart kanske...

— Det skall alltid komma att fattas dem — svarade mekanikern filosofiskt.

— Hvem vet? — genmålde den gamle i en djup, bäfvande ton. — Hvarför skulle ej elementar-andarna kunna tvingas till att lifva sådana former? Är väl lifvets och dödens hemlighet någon annan, än den obestriddiga hemligheten, att tvenne själar, fria från alla köttsliga band, smälta tillsammans?... Jag menar sympatiens hemlighet. Ja, Humbert, en gång skall det lyckas dig att inblåsa lif i dina skapelser, att, en annan Prometheus...

— Min far gör narr af mig — afbröt honom sonen, som med växande förvåning hade åhört den gamles svärmerier.

Mästern Eudes skådade honom länge och stadigt i ögonen.

— Du förstår mig icke? — frågade han ändtligen med uttryck af verklig ångest.

— Nej, fader.

— Icke heller han! — mumlade gubben, synbart nedslagen, och sänkte hufvudet mot bröstet.

Då afbröt en högljudd och ihållande hvissling den djupa tystnaden och i detsamma började väggyret i rummet att slå tio.

— Han kommer! Han kommer! ropade mästern Eudes med plötsligt klarnad pauna.

— Hör på — fortfor han, vandande sig till Humbert. — Den hemlighet, hvarmedelst jag lyckades tämja tigern... den... den vill jag meddela; ty du skall bli mäktig och stor, Humbert. — Dock med ett villkor.

— Hvilket villkor, min far? — ropade den unge mannen lifligt. — Jag antager det på förhand.

— Du älskar Diana, prefektens dotter; du ämnar bortföra henne i natt.

Humbert jakade.

— Nå väl! så svär, att denna din kärlek, hur liflig den än mände vara, aldrig skall förhindra dig att efterkomma min vilja.

— Aldrig min far; det svär jag.

— Kanske behöfver jag flickan.

— Så tillhör hon er. Men — hemligheten?

— Den skall du få veta. Hör, han kommer!

— upprepade han, då den gälla hvisslingen hördes

för andra gången. — Håll dig beredd, i fall jag skulle behöfva dig.

Han öppnade dörren, gick genom menagerisalen och stannade ännu en gång framför tigers bur, för att ånyo pröfva sina blickars makt, inför hvilken Bachus helt ödmjukt kröp ihop.

— Det är obestriddigt! — sade han till sig sjelf. — Och hvarför skulle detta inflytande, som segrar öfver ett rofdjurs raseri, icke bevisa sin verkan på människans vida svagare organisation?

Han skyndade vidare och in i den första verkstaden, der Mercurius väntade på honom.

— Hvar är han? — frågade mästern Eudes hastigt. — Kom han allena?

— Nej — svarade sonen, pekande åt galleriet till venster. — Men den person som åtföljde honom, var insvept i en lång och tät slöja.

— Aha!... han håller sitt löfte — mumlade gubben och ilade genom det nämnda galleriet, fram till en jerdörr, hvars lås han öppnade med en miniatyrnyckel.

Härföran förde en spiraltrappa honom upp i ett åttkantigt rum, hvars af idel glasrutor bestående tak förlånade utsigt öfver en stor sträcka af himlen, och hvars väggar, såsom det nu helt klart inströmmande månlyuset visade, voro rundt omkring beklädda med skåp af ebenholz, i det finaste bildhuggeriarbete.

Med snabb hand öppnade mästern Eudes en efter annan af de tunga dörrarna, tog fram en liten mortel af svart marmor samt en kolpanna, formade, utaf en besynnerlig blandning af kryddor, dem han fuktade med blodet af en turturdufva och hjernan af en kolibri, nio kulor, och brände upp dem allesammans, en i sender, på en af torra lagerqvistar bestående brasa, medan han knäböjande mumlade några mystiska besvärjelseformler.

Då han slutat dermed och elden i och med detsamma var utbrunnen, blickade han med en nästan förryckt min uppåt natthimmelen, hvarpå — till följd af en slump — ett lätt moln, som hittills hade dolt Venus för hans ögon, just nu drog sig undan och lät planeten stråla i hela sin glans.

— Hon bifaller!... hon ler! — ropade den fantastiske gubben, rusade derpå utför trappan och ilade genom det förutnämnda galleriet, in i Renauds verkstad, der han, enligt Mercurii anvisning, skulle finna den hemlighetsfulle, som gjorde honom besök; just densamme, hvars punktliga ankomst under en viss dag i hvarje månad och på en med röda band förunderligt utstyrd mulåsna, så många år hos grammarna hade underhållit tron på mästern Eudes djefvulsverk. —

Forts.